

فاصله دور اینترنت ماهواره‌ای از ایران

روز گذشته، با اعلام ایلان ماسک مبنی بر درخواست معافیت از تحریم‌ها برای ارائه اینترنت ماهواره‌ای در ایران، یک‌بار دیگر این موضوع تبدیل به سوژه‌ای داغ برای کاربران شد.

به گزارش سایت خبری پرسون، ایلان ماسک در حالی به تازگی در توییتر مدعی درخواست معافیت از تحریم‌های ایران در این حوزه شده که برخی متخصصان بر این باورند که ارائه اینترنت ماهواره‌ای در کشور نیازمند دریافت مجوزهای حقوقی از همان کشور است. نمونه آن هم دریافت مجوز از دولت هند به وسیله ایلان ماسک برای عرضه این نوع اینترنت در آن کشور بود. درواقع، کارشناسان فناوری اطلاعات معتقدند که فضای فرکانسی، حریم و دارایی ملی هرکشوری محسوب می‌شود و هرگونه فعالیت در این حوزه نیازمند رعایت مقررات و قوانین اتحادیه جهانی مخابرات (ITU) است.

مغایرت با قوانین بین‌المللی

آرش کریم‌بیگی، مدیرعامل شاتل‌موبایل در گفت‌وگو با همشهری درباره امکان ارائه اینترنت ماهواره‌ای در کشور معتقد است که «طبق کنوانسیون‌های بین‌المللی و در حوزه کنوانسیون‌های مخابراتی، فضای فرکانسی کشور و چنین خدمات مخابراتی باید تابعی از مقررات رگولاتوری آن کشور باشد». کریم بیگی، یادآوری می‌کند: «حقوق فضایی و فضای فرکانسی کشورها براساس کنوانسیون‌های بین‌المللی تقسیم‌بندی و تولی‌گری شده است. همچنین سازمانی به نام «اتحادیه جهانی مخابرات» تاسیس شده که زیرمجموعه سازمان ملل متحد است و قواعد مخابراتی در آن پیش‌بینی شده است.»

تجارت و حریم خصوصی

صرف‌نظر از مخاطرات حریم خصوصی و امنیت اطلاعات افراد، فرض کنید یک کشور بخواهد اینترنت رایگان در اختیار کشوری دیگر قرار دهد. در این صورت باعث ورشکستگی سرمایه‌گذاران حوزه مخابراتی آن کشور می‌شود. اگر یک شرکت بدون هیچ نظارت، قانونگذاری، مجوز و ساختار تعرفه‌گذاری، اینترنت رایگان در اختیار مردم قرار دهد اما ملاحظات امنیت ارتباط، حریم خصوصی و اطلاعات بانکی را در نظر نگیرد، طبعاً هیچ کشوری با چنین اقدامی موافق نخواهد بود. کریم بیگی با اشاره به اینکه این موضوع از منظر تعرفه‌گذاری هم اهمیت بیشتری پیدا می‌کند، می‌گوید: «در صورتی که یک کشور یا شرکت بخواهد اینترنت رایگان در اختیار کشوری دیگر قرار دهد، باعث ورشکستگی سرمایه‌گذاران حوزه مخابراتی آن کشور خواهد شد.»

اگرچه مسائلی چون پرداخت آبونمان (به‌خاطر مشکلات مبادلات مالی) موضوع اینترنت ماهواره‌ای را با چالش‌هایی مواجه می‌کند، اما چندی پیش یکی از شرکت‌های ارائه‌دهنده اینترنت ماهواره‌ای، ارائه این سرویس را برای عراق و افغانستان رایگان اعلام و هدف خود از این اقدام را رفع شکاف دیجیتال (digital divide) در جهان عنوان کرد.

مدیرعامل شاتل‌موبایل موضوعات تجاری مرتبط با اینترنت ماهواره‌ای را مورد توجه قرار می‌دهد و می‌گوید: «چنین اتفاقی باعث شکل‌گیری نوعی دامپینگ می‌شود که سرمایه‌گذاران حوزه مخابراتی آن کشور را ورشکسته و حذف می‌کند. یک سال بعد هم شرکت ارائه‌دهنده اینترنت ماهواره‌ای اعلام می‌کند که خدماتش را به ازای دریافت هزینه ارائه می‌دهد.» کریم بیگی با این حال عنوان می‌کند که منظومه‌های ماهواره‌ای به لحاظ فنی می‌توانند سرویس‌های اینترنتی خود را ارائه دهند، اما قواعدی را بر آن مترتب می‌داند.

نیاز به برنامه‌ریزی

ایلان ماسک روز گذشته در پاسخ به یکی از کاربران توییتر که پرسیده بود آیا به لحاظ فنی این امکان وجود دارد که اینترنت ماهواره‌ای برای مردم ایران ارائه شود؟ در یک جمله پاسخ داد که «استارلینک معافیت از تحریم‌های ایران را در این مورد درخواست خواهد کرد». اگرچه پاسخ این سؤال علی‌القاعده و با صراحت باید «مثبت» یا «منفی» باشد، اما مالک استارلینک مشکل اصلی را در اعمال تحریم‌ها از سوی آمریکا عنوان می‌کند و نه مسائل فنی. علاوه بر این دریافت این اینترنت هم‌اکنون نیازمند تجهیزات سخت‌افزاری مخصوص از جمله دیش و مودم مخصوص است. مدیرعامل استارلینک پیش از پاسخ به کاربری که در مورد ایران سؤال کرده بود، با اعلام خبر راه‌اندازی اینترنت ماهواره‌ای در قطب جنوب، تأکید کرد که اکنون همه قاره‌ها تحت پوشش اینترنت ماهواره‌ای قرار دارند.